

TEZA:

Obwiniona radca prawny na rozprawie przed sądem rejonowym, składając zeznania w charakterze świadka, udzielała odpowiedzi co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową, czym uchybiła przepisom ustawy o radcach prawnych i zasadom etyki zawodowej.

Sygn. akt: WO 165/21

ORZECZENIE

z dnia 12 maja 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki
Sędziowie: SWSD Sławomir Pilipiec - sprawozdawca
SWSD Wiesław Kmiotek
Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krzysztofa Żmudy po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego E. R., nr wpisu (...) obwinionej o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75) w związku z art. 3 ust 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, art. 6, art. 9, art. 15, art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt OSD 29/21,

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w całości;
2. zasądza od obwinionej koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset) zł płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Na podstawie wniosku o ukaranie z dnia 29 marca 2021 r. Rzecznik Dyscyplinarny OIRP, radca prawny R. D. wniósł o ukaranie radcy prawnego E. R., wpisanej na listę radców prawnych prowadzoną przez OIRP pod nr wpisu (...).

Podstawą faktyczną wszczęcia dochodzenia było pismo z dnia 11 grudnia 2019 r. Dyrektora (...) Ośrodka Sportu i Rekreacji w (...) (dalej POSiR, Pracodawca) Ł. M. (dalej Zawiadamiający), pt. Zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia tajemnicy zawodowej przez członka samorządu OIRP. W piśmie tym Zawiadamiający poinformował o podejrzeniu naruszenia tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego E. R. w dniu 18 listopada 2019 r., podczas rozprawy przed Sądem Rejonowym, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie o sygn. Akt V P 1611/18. Ponadto stwierdził, że postępowanie to dotyczy sprawy pracowniczej byłego Dyrektora POSiR. Jego zdaniem radca prawny została wezwana przez Sąd w charakterze świadka. Okoliczności na które została wezwana/na które miała zeznawać, a w konsekwencji sama treść złożonych przez nią zeznań objęta była tajemnicą zawodową radcy prawnego.

W oparciu o okoliczności ustalone w sprawie Rzecznik Dyscyplinarny OIRP we wniosku o ukaranie postawił E. R. zarzuty, o to że: w dniu 18 listopada 2019 roku na rozprawie w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt V P 1611/18 z powództwa Z. M. p-ko (...) Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w (...) będąc radcą prawnym zatrudnionym w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w (...), składając zeznania w charakterze świadka i zeznając:

(00:18:38) -

„Ja od 20 lat jestem zatrudniona na stanowisku radcy prawnego u pozwanego. Ja nie uczestniczyłam w podejmowaniu decyzji ani redagowaniu oświadczenia o wypowiedzeniu, czy rozwiązaniu umowy o pracę z powodem. W dniu wręczenia powodowi wypowiedzenia miałam dyżur u pozwanego. Z tego, co pamiętam, przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę powodowi była utrata zaufania i protokół z badania. Ja zapoznałam się z wnioskami kontroli, dla mnie one były błahe i dotyczyły kwestii takich jak: logo, kwestie co do których obowiązek naprawienia leżał po stronie Prezydenta, terminowość publikacji w BIP-ie, a w POSiR-ze był przeprowadzony audyt kilka miesięcy wcześniej, audyt sprawdzał wszystkie publikowane akty wewnętrzne, terminowość, sposób prowadzenia rejestru. Audyt nie stwierdził uchybień, kontrolujący docenił

prawidłowość wykonywanych obowiązków. Zastrzeżenia dotyczyły umów z 2015 roku, a rejestr powstał dopiero w 2016 roku. Nie było obowiązku publikowania umów do kwoty 2 tysięcy złotych. Tam była osobna procedura i nie było obowiązku zawierania do tej kwoty umów pisemnych. To było zarządzenie dyrektora POSiR.”

(00:33:15) -

We wnioskach była też poruszona kwestia budowy trzech zadaszonych kortów. Tam było stwierdzenie, że trzeba było do badać ten temat. Dla mnie to było błahe, niewystarczające, ponieważ temat budowy tych kortów był trudny, ja byłam zaangażowana w ten proces, również inni radcowie zespołu ...

Były wypowiedziane dwie umowy, ja nie chciałabym wchodzić w szczegóły. Ten temat był załatwiony z zachowaniem dużej dbałości o finanse publiczne i z zachowaniem obowiązujących przepisów kodeksu cywilnego oraz przepisów dotyczących zamówień publicznych. Ja zajmowałam się stroną formalno-prawną, przy podejmowaniu decyzji kluczową rolę odgrywał powód oraz dyrektor odpowiedzialni za finanse. ”

(00:41:46)-

„Wiem, że była uchwała - zobowiązanie Miasta, że POSiR ma na swój koszt zakupić ledy, żeby się reklamować. Powód nie miał nic do powiedzenia w tej kwestii i realizował zobowiązanie, które przyszło z Miasta.

Dla mnie sprawa jakiegoś linku jest żenujące, przy takiej skali trudności spraw, które załatwiamy i to, że badanie prowadzone przez rok wskazuje na takie uchybienia. Wydaje mi się, że nie ujawniono umów do 2 tysięcy.”

(01:12:18) -

„Ja zapoznałam się z protokołem badania i bazując na swojej wiedzy, doświadczeniu stwierdziłam, że to nie są podstawy do wypowiedzenia. Ja nie znam szczegółów rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.”

„Większość umów była barterowych. Ja kilkakrotnie zgłaszałam zastrzeżenia do takich umów i nawet prosiłam powoda o interwencję w dziale marketingu, ale nie chcę wchodzić w szczegóły z uwagi na tajemnicę zawodową. Mogę tylko powiedzieć, że nie doczekałam się tego, żeby te umowy były transparentne.” (01:32:21) - „ Na dokumencie znajduje się mój podpis. Okazało się, że niezgodnie z regulaminem ówczesny zastępca powoda - pan M. zwalniał uczestników imprez

masowych z opłat uczestników. To była kontrola wewnętrzna na zlecenie powoda i ona pokazała ilość uczestników, ile jest z tego tytułu pieniędzy. Być może pan M. dał uprawnienia pracownikom marketingu do zwalniania z tych opłat, na pewno sam mógł zwalniać jako dyrektor maratonów, ale to nie było zgodne z regulaminem. Ponieważ chodziło o finanse publiczne, powód zdecydował o odsunięciu Ł. M. od spraw finansowych. Powód nie przywrócił uprawnień panu M. i zmienił strukturę pozwanego, podporządkowując marketing bezpośrednio pod powoda. Było zmienione upoważnienie tak żeby pan M. nie podejmował decyzji w kwestiach finansowych. Wszystkie dokumenty z nadzoru przesłano do zastępcy Prezydenta. Powód zwrócił się z prośbą o pomoc. Nie wiem jaka była odpowiedź Miasta.

(01:43:08) -

„ Dyrektor M. na samym początku zapytał mnie co zrobić z fakturą za przedmioty, odzież na prywatne cele powoda, ja odpowiedziałam, że należy wystawić taką fakturę dla powoda. Zawsze zamawiano większe pule odzieży, potem pracownicy marketingu i z Miasta chodzili ubrani w tą odzież. Myślę, że oni nie płacili za tę odzież, ale nie wiem. Wcześniej ten wątek nie wypływał, ale widziałam, że pracownicy chodzili ubrani w taką odzież.”,

i nie odmawiając odpowiedzi na zadawane pytania i udzielając odpowiedzi co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego, a poznanych z racji świadczenia pomocy prawnej na rzecz (...) Ośrodka Sportu i Rekreacji w (...) , w sposób zawiniony uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej;

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115 z późn. zm.) w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115 z późn. zm.), art. 6, art. 9, art. 15, art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (OSD, Sąd I instancji), po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 maja 2021 r. oraz w dniu 20 lipca 2021 r. sprawy z wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego o ukaranie radcy prawnego E. R. obwinionej jak we wniosku o ukaranie, uznał obwinioną radcę prawnego E. R. za winną popełnienia zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w dniu 18 listopada 2019 roku na rozprawie w postępowaniu przed Sądem Rejonowym, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt V P 1611/18 z powództwa Z. M. p-ko (...) Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w (...) będąc radcą prawnym zatrudnionym w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w Poznaniu, składając zeznania w charakterze świadka o treści wskazanej we wniosku o ukaranie, i nie

odmawiając odpowiedzi na zadawane pytania i udzielając odpowiedzi co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego, a poznanych z racji świadczenia pomocy prawnej na rzecz (...) Ośrodka Sportu i Rekreacji w (...), w sposób zawiniony uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej;

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 75) art. 6, art. 9, art. 15, art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 75) wymierzył jej karę nagany. Ponadto zasądził od Obwinionej 2.5000 zł kosztów postępowania.

W uzasadnieniu orzeczenia OSD podniósł, że E. R. świadczyła pomoc prawną na rzecz (...) Ośrodka Sportu i Rekreacji na podstawie umowy o pracę będąc radcą prawnym oraz koordynatorem zespołu radców prawnych do listopada 2019r. W dniu 18 listopada 2019r. będąc radcą prawnym zatrudnionym w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w (...) składała zeznania w charakterze świadka w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z powództwa Z. M. przeciwko (...) Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w (...) (sygnatura akt V P 1611/18). W toku przesłuchania, odpowiadając na pytania Sądu Obwiniona zeznała tak jak we wniosku o ukaranie.

Od powyższego orzeczenia odwołanie w dniu 27 września 2021 r. złożyła Obwiniona. W odwołaniu orzeczenia OSD sygn. akt 29/21 w całości w odniesieniu co do winy, orzeczenia o karze i kosztach postępowania.

Na podstawie art 438 k.p.k wzw. z art.74(1) pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła obrazę prawa materialnego i procesowego, która miała wpływ na treść orzeczenia w postaci naruszenia:

1. przepisów art. 64 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, art. 7 k.p.k w związku z art. 74 (1) ustawy o radcach prawnych oraz art. 6, art. 9, art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez dokonanie dowolnej, sprzecznej z regułami logicznego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego, nie zaś swobodnej oceny materiału dowodowego w postaci następujących dowodów:

a. nagrania z rozprawy z dnia 18 listopada 2018 przed Sądem Rejonowym V Wydział Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt V P 1611/18) dotyczącej byłego dyrektora (...) Ośrodków Sportu i Rekreacji,

b. wyjaśnień Obwinionej E. R. co do okoliczności stanu faktycznego, poprzez uznanie ich za niewiarygodne .

2. przepisów art. 67(1) ustawy o radcach prawnych i art. 7 k.p.k w związku z art. 74 (1) ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy następujących dowodów :

a. Zarządzenia nr 405/2018/P Prezydenta Miasta (...) z dnia 11 czerwca 2018r

b. Uchwały Nr XVIII/228NII/2015 Rady Miasta (...) z dnia 20-10-2015

c. ogłoszeń w postępowaniu o zamówienia publiczne na budowę trzech zadaszonych kortów dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej,

d. Uchwały budżetowej Rady Miasta (...) Nr XXII/296/VII/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r. ze zmianami na 2016 rok (zadanie SP/P/008 z załącznika nr 9 do uchwały)

e. Zarządzenia nr 573/2018/P Prezydenta Miasta (...) z dnia 9 sierpnia 2018r

f. artykułu B. K. z Głosu Wielkopolskiego z dnia 7 marca 2019r. „Ł. M. wygrał konkurs na dyrektora POSiR. I znalazł się pod ostrzałem

g. artykułu T. N. „Gazeta Wyborcza” z dnia 11 lipca 2019 „Polityczne zwolnienie dyrektora M.”.

3. przepisów art. 67(1) ustawy o radcach prawnych i art. 7 i art. 174 k.p.k w związku z art. 74 1 ustawy o radcach prawnych poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie świadka A. S. na okoliczność uzyskiwania przez Obwinioną informacji będących przedmiotem zeznań w dniu 18 listopada 2019 r. w w/w Rejonowym Sądzie Pracy.

4. przepisów art. 41 § 1 oraz 366 § 1 k.p.k w związku z art. 74 (1) ustawy o radcach prawnych , poprzez uznanie, że brak jest przesłanek ustawowych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny innej Okręgowej Izby Radców Prawnych.

5. przepisów art. 67(1) ustawy o radcach prawnych i art. 7 k.p.k w związku z art. 74 (1) ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie za nieprzydatne dla potwierdzenia braku bezstronności Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych dowodu z nagrania z rozprawy z dnia 25 czerwca 2020r, (sygn. akt V P 5/20/11).

6. art. 70 (6) ust.3 ustawy o radcach prawnych w zw. Z § 1 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, polegającą na obciążeniu jej rażąco wysokimi kosztami postępowania w kwocie 2500 zł, których wysokość, zważywszy na to, że jest na emeryturze, która jest jedynym jej źródłem utrzymania, potwierdza negatywne nastawienie Sądu I instancji do jej osoby.

Wskazując na powyższe zarzuty oraz zakres zaskarżenia wniosła o:

1. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i umorzenia postępowania,
2. Ewentualnie z ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie do ponownego rozpatrzenia przez inną Okręgową Izby Radców Prawnych z przyczyn wskazanych w jej pismach procesowych i w uzasadnieniu odwołania.

W uzasadnieniu do odwołania stwierdziła, że w jej ocenie z zaskarżonym orzeczeniem nie sposób się zgodzić. Wskazała, że w pierwszym rzędzie wątpliwości budzi zawartość enumeratywnie wymienionych cytatów, które łącznie składają się na przedmiot zarzucanego jej czynu. Jakie znamiona czynu zabronionego zawierają bowiem wypowiedzi przytoczone przez Rzecznika, a następnie bezrefleksyjnie powtórzone przez Sąd I instancji np. cytat 1: „Ja od 20 lat jestem zatrudniona na stanowisku radcy prawnego u pozwanego” albo np. cytat 11 „Na dokumencie znajduje się mój podpis.” Ponadto wyjaśniła, że nie mogła uczestniczyć z powodów prawnych w zwolnieniu dyrektora POSiR a jej odpowiedź na pytanie Sądu była lakoniczna i podyktowana szacunkiem dla tej instytucji i przekonaniem, że nie jest jej rolą pouczenie sądu o oczywistej absurdalności zadanego pytania, bowiem jej zakład pracy nie posiadał legitymacji ani do nawiązania ani do rozwiązania stosunku pracy z jego dyrektorem.

Zdaniem Obwinionej o trafności zarzutów decydować miała liczba jej wypowiedzi a nie ich znaczenia i siła. Podniosła również, że jej próbę wyjaśnienia przyczyn niechęci do niej Ł. M., Rzecznik Dyscyplinarny interpretował na jej niekorzyść, snuł domysły, nieznajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym. W jej ocenie stan faktyczny, w którym nowo powołany dyrektor znęca się psychicznie nad całkiem sporą grupą pracowników, w tym nad nią, a następnie po konsultacji z obecnym Dziekanem Okręgowej Izby Radców Prawnych zwalnia ją dyscyplinarnie, nie jest bez znaczenia dla przypisania Obwinionej sprawstwa czynu. Zachodzi tu bowiem konflikt dwóch prawnie chronionych dóbr: dobra, jakim jest tajemnica zawodowa rzekomo naruszona przez nią oraz dobra, jakim jest konieczność ochrony dóbr radcy prawnego,

zagrożonych ze strony klienta.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny (WSD) zważył co następuje:

Odwołanie Obwinionej nie zasługuje na uwzględnienie w całości.

Rozpoznanie odwołania następuje w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów (art. 433 k.p.k. w zw. z art. 74(1) pkt 1 ustawy o radcach prawnych).

W ocenie (WSD), postępowanie przed OSD zostało przeprowadzone w sposób

prawidłowy a ustalenia i wnioski, co do zasady, zasługują na aprobatę. WSD podziela zdanie OSD, że stan faktyczny w niniejszej sprawie jest co do zasady bezsporny w zakresie czynu objętego wnioskiem o ukaranie, za który Obwiniona została ukarana. Również WSD podziela zdanie OSD, że bezsprzecznym mianowicie jest, że Obwiniona na rozprawie w dniu 18 listopada 2018 r. złożyła zeznanie w charakterze świadka poprzez, które to zeznanie naruszyła tajemnicę zawodową radcy prawnego oraz nie zachowała się rzetelnie w stosunku do swojego pracodawcy.

Stanowisko sądu odwoławczego wobec zgłoszonych zarzutów.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wszystkie zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, które miały wpływ na treść wydanego orzeczenia OSD są niezasadne.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzut 1. dotyczący obrazy przepisów prawa w postaci naruszenia przepisów k.p.k., przepisów ustawy o radcach prawnych i przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (KERP) dotyczących naruszenia tajemnicy zawodowej radcy prawnego jest niezasadny. Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie i właściwie wykorzystał nagrania z rozprawy z dnia 18 listopada 2018 przed Sądem Rejonowym V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt V P 1611/18) dotyczącej byłego dyrektora (...) Ośrodków Sportu i Rekreacji. To właśnie przede wszystkim z nich wynika sposób naruszenia tajemnicy zawodowej przez Obwinioną. Natomiast prawidłowo nie uznał za wiarygodne wyjaśnień Obwinionej co do okoliczności stanu faktycznego, gdyż odnosiły się one do obrony przez Obwinioną swojego zachowania i podkreślania, że miała ona prawo ujawniać sądowi w czasie przesłuchania np. informacje podane do powszechnej wiadomości. Zdaniem WSD to nie radca prawny decyduje o tym co może ujawnić a czego nie, gdyż nie może sam zwolnić się z tajemnicy zawodowej. Ani radca prawny, ani jego klient nie są dysponentami tajemnicy zawodowej, która

jest elementem szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości i ma charakter publiczny. Podkreślił to Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 listopada 2004 r., SK 64/2003 oraz Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 listopada 2012 r., SDI 32/2012.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzuty 2. i 3. dotyczące razem naruszenia prawa poprzez uznanie za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy wymienionych przez Obwinioną dowodów, łącznie z oddaleniem wniosku o przesłuchanie świadka A. S.. są niezasadne. Zdaniem WSD kwestia oddalenia wniosków dowodowych dotyczących relacji pomiędzy pracownikami POSiR w (...) jest prawidłowa a zarzut jest niezasadny. Obwiniona starała się wykazać, że z uwagi na nieprawidłowości występujące w działaniu POSiR w (...) podnoszone przez świadków i mass media powinna zareagować, chociażby właśnie poprzez wyjaśnienie pewnych okoliczności z tym związanych w trakcie procesu. Zdaniem WSD sposób obrony przez Obwinioną jest niezgodny z zasadami dotyczącymi ochrony tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzut 4. dotyczący naruszenia przepisów prawa w postaci uznania, że brak jest przesłanek ustawowych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny innej Okręgowej Izby Radców Prawnych jest niezasadny. Sądy dyscyplinarne orzekają zgodnie ze swoją właściwością. Obwiniona wpisana jest na listę radców prawnych w (...), (...), a zatem właściwy dla nie jest Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzut 5. dotyczący uznania za nieprzydatne dla potwierdzenia braku bezstronności Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych dowodu z nagrania z rozprawy z dnia 25 czerwca 2020 r, (sygn. akt V P 5/20/11) jest niezasadny. Powyższe nagranie dotyczy procesu Obwinionej z POSiR, a w dacie czynu tj. 18 listopada 2019 r. Obwiniona nie mogła wiedzieć, że zostanie przez swojego pracodawcę zwolniona.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarzut 6. dotyczący określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, polegający na obciążeniu Obwinionej rażąco wysokimi kosztami postępowania w kwocie 2500 zł jest niezasadny. OSD prawidłowo wyliczył koszty postępowania, wskazując konkretne kwoty za konkretne czynności.

Odnosząc się do uzasadnienia odwołania podkreślić należy, że sposób sformułowania zarzutów przez Rzecznika i następnie powielenia ich przez OSD jest tylko pewną kwestią techniczną. Poprzez zacytowanie całej wypowiedzi Obwinionej OSD ukazał formę i treść naruszonych zasad ochrony tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego. W ocenie WSD, spory z nową dyrekcją POSiR, sugerowany mobbing, czy zarzuty pod adresem Dziekana OIRP w (...) nie mają

bezpośredniego związku z naruszeniem przez Obwinioną tajemnicy zawodowej. Zwolnienie dyscyplinarne nastąpiło w grudniu 2019 r. i ponownie należy podkreślić, że w dacie czynu Obwiniona nie mogła wiedzieć, że zostanie zwolniona dyscyplinarnie. Aczkolwiek zdaniem WSD do kompetencji pragmatycznych każdego radcy prawnego należy wiedza, że złożenie zeznania w sądzie jako świadek strony występującej przeciwko pracodawcy może wywołać jego niezadowolenie. Zatem w momencie czynu nie zachodził konflikt dwóch prawnie chronionych dóbr: dobra, jakim jest tajemnica zawodowa pracodawcy oraz dobra, jakim jest konieczność ochrony dóbr radcy prawnego, zagrożonych ze strony klienta czyli pracodawcy. W momencie czynu Obwiniona była pracownikiem POSiR i to jemu a nie zwolnionemu dyrektorowi, który był jej kolegą, należała się ze strony Obwinionej zawodowa lojalność i rzetelność.

Stanowisko sądu odwoławczego wobec zgłoszonych wniosków.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wniosek Obwinionej o uchylenie zaskarżonego Orzeczenia w całości i umorzenie postępowania jest niezasadny w całości. Również drugi ewentualny wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie do ponownego rozpatrzenia przez inną Okręgową Izbę Radców Prawnych z przyczyn wskazanych w jej pismach procesowych i w uzasadnieniu odwołania, jest niezasadny.

WSD przychyliła się do stanowiska OSD, że wina Obwinionej została udowodniona i w przedmiotowych okolicznościach sprawy obwiniona zdecydowanie powinna powstrzymać się w dniu 18 listopada 2019 roku na rozprawie w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt V P 1611/18 z powództwa Z. M. przeciwko (...) Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w (...) będąc radcą prawnym zatrudnionym w POSiR w (...), od złożenia zeznań w charakterze świadka o treści wskazanej we wniosku o ukaranie. Powinna odmówić odpowiedzi na zadawane pytania i nie udzielać odpowiedzi co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego, a poznanych z racji świadczenia pomocy prawnej na rzecz POSiR w (...). Ponadto powinna podjąć wszelkie przewidziane prawem środki dla uniknięcia lub ograniczenia składanego zeznania. Obwiniona zdawała sobie sprawę z naruszenia tajemnicy zawodowej. Z akt sprawy wynika, że miała wątpliwości, sama stwierdzała, że niektóre elementy jej zeznania mogą być objęte tajemnicą zawodową a jednak nie powstrzymała się od złożenia zeznań. Takie zachowanie Obwinionej spowodowało również przypisanie jej czynu polegającego na zbiorczym, całościowym zacytowaniu złożonego zeznania. Oczywiście samo stwierdzenia przez Obwinioną, że jest radcą prawnym nie narusza tajemnicy zawodowej ale w kontekście rozpoznawanej przez sąd sprawy miało znaczenie. Z faktem tym było połączone, jej zeznanie, że

nie uczestniczyła w przygotowaniu określonych pism czy redagowaniu umowy o rozwiązanie pracy z powodem. Nie jest wiarygodne tłumaczenie Obwinionej, że jej zeznanie podyktowane było szacunkiem dla sądu i przekonaniem, iż nie jest jej rolą pouczenie sądu o oczywistej absurdalności tego pytania. Wprawdzie z Preambuły do KERP wynika, że radca prawny wykonuje zawód, który służy interesom wymiaru sprawiedliwości, co jednak nie znaczy, że Obwiniona powinna pomagać sądowi rozstrzygnąć sprawę przeciwko swojemu pracodawcy. W Preambule jest również sformułowanie, że radca prawny służy tym, których prawa i wolności zostały mu powierzone w celu ochrony. Zatem Obwiniona powinna dbać przede wszystkim o interes prawny swojego pracodawcy i odmówić odpowiedzi na każde pytanie sądu związane z jej pracą. Zatem Obwiniona w sposób zawiniony uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej. W trakcie postępowania przed Sądem I instancji Obwiniona nie przyznała się do winy lecz fakt złożenia zeznań w charakterze świadka, w których ujawnia tajemnicę zawodową został jej udowodniony.

Zgodnie z art. 437 § 1 k.p.k po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Według art. 437 § 2 k.p.k. Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W postępowaniu dowodowym przeprowadzonym na poziomie OSD nie ma braków i zdaniem WSD przeprowadzone zostało ono prawidłowo. Z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy jednoznacznie wynika, że Obwiniona złożyła zeznanie, w którym ujawniła tajemnicę zawodową na niekorzyść swojego pracodawcy, (...) Ośrodka Sportu i Rekreacji w (...). Zatem poza naruszeniem przepisów dotyczących tajemnicy zawodowej, naruszyła także przez swoje zachowanie zasady rzetelnego postępowania w stosunku do swojego pracodawcy. Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych Radca prawny obowiązany jest zachować wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej. Natomiast zgodnie z art. 6 KERP, Radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami. Ponadto zgodnie z art. 9 KERP, dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności. Następnie zgodnie z art. 15 KERP 1. Radca prawny jest

obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa). 2. Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy - powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej. 3. Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył. Ponadto zgodnie z art. 19 KERP Radca prawny powinien podejmować wszelkie przewidziane prawem środki dla uniknięcia lub ograniczenia określonego w przepisach prawa zwolnienia go z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Dając się przesłuchać Obwiniona wzięła na swoje sumienie trudną sztukę oddzielania informacji, które są objęte tajemnicą zawodową od informacji pobocznych. Jak wykazano wyżej zachowanie Obwinionej w dniu 18 listopada 2019 roku na rozprawie w postępowaniu przed Sądem Rejonowym Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt V P 1611/18 z powództwa Z. M. przeciwko (...) Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w (...) będąc radcą prawnym zatrudnionym w (...) Ośrodku Sportu i Rekreacji w (...), polegające na złożeniu zeznań w charakterze świadka o treści wskazanej we wniosku o ukaranie i nie odmówienie odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania wyczerpują znamiona powyższych przepisów. Bezsprzecznie radca prawny, świadcząc klientowi pomoc prawną, postępuje lojalnie, rzetelnie i kieruje się dobrem klienta w celu ochrony jego praw. W przedmiotowej sprawie zachowanie Obwinionej polegające na złożeniu zeznania o treści wskazanej we wniosku o ukaranie było niezgodne z zasadami etyki wskazanymi w powyższych przepisach KERP. Co więcej na wątpliwości dotyczące etycznego zachowania Obwinionej wpływa również jej stwierdzenie z odwołania, że ma świadomość, że właśnie w odwołaniu opisując stan faktyczny, dotyczący relacji międzyludzkich w POSiR w (...), ujawnia tajemnicę zawodową, ale jej zdaniem jest to jedyny możliwy sposób na realizację jej prawa do obrony wynikającego wprost z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Zdaniem WSD z art. 45 Konstytucji RP wynika bezpośrednio prawo do sądu, natomiast prawo do obrony zawarte jest w art. 42 Konstytucji RP. Nie zmienia to jednak faktu, że sama Obwiniona wskazuje w odwołaniu, iż to Sąd Dyscyplinarny jest organem powołanym do rozstrzygnięcia o odpowiedzialności dyscyplinarnej, a zatem o tym, czy określony stan faktyczny, ustalony w oparciu o zebrany materiał dowodowy, pozwala na przyjęcie, że osoba, przeciwko której skierowano wniosek o ukaranie, popełniła czyn objęty tym wnioskiem i czy czyn ten

stanowił przewinienie dyscyplinarne w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych oraz Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Wszelkie poboczne kwestie, niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia, powinny być pomijane, zarówno w czasie gromadzenia materiału dowodowego jak i w chwili wydawania i argumentowania wydanego orzeczenia. Z akt sprawy wynika trudna sytuacja Obwinionej związana z jej relacją zawodową z pracodawcą, jednakże zachowania pracowników POSiR w (...) nie były przedmiotem analizy Sądu I instancji i nie mogą być rozpatrywane przez WSD.

Utrzymując w mocy orzeczoną przez Sąd I instancji karę nagany Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił zdanie OSD, że nie można w przedmiotowej sprawie mówić, że stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez Obwinioną czynu był znikomy. Nie można zatem zarzucić OSD, że był zbyt rygorystyczny czy niesprawiedliwy dla Obwinionej skoro wybrał z katalogu możliwych kar karę drugą, która nie jest karą eliminującą Obwinioną z zawodu ani nie obciąża jej finansowo. Punktem odniesienia dla oceny tolerancji lub rygoryzmu Sądu w stosunku do Obwinionej jest właśnie katalog kar. Wybór upomnienia oznaczałby tolerancję Sądu dla czynu Obwinionej, pozbawienie prawa wykonywania zawodu czy kara finansowa byłyby karami zbyt rygorystycznymi. Zatem orzeczona kara nagany jest całkowicie adekwatna do zachowania Obwinionej. Utrzymując powyższą karę WSD miał na uwadze również okoliczność, że Obwiniona nie wykazała skruchy, więc jej surowość pozwala na przyjęcie, iż w przyszłości Obwiniona nie popełni tego rodzaju czynu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrywał się również występowania w sprawie okoliczności uzasadniających zastosowanie z urzędu przepisów art. 439 i 440 k.p.k.

O kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono stosownie do art. 70(6) ust. 2 ustawy o radcach prawnych, obciążając nimi Obwinioną z uwagi na jej ukaranie w niniejszym postępowaniu dyscyplinarnym. Wysokość kosztów postępowania określono na poziomie niewiele wyższym od stawki minimalnej określonej w oparciu o § 1 ust. 1 pkt 2) w związku z § 1 ust. 2 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Mając powyższe na uwadze Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.